

Undersøkelse av biologiske verdier i Asker terrasse i Asker

Stefan Olberg

BioFoks-notat 2018-12

BIO
FOKUS

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Perleporten Asker AS kartlagt naturverdier ved Asker terrasse 11 i Asker. Innenfor området er det to eiketrær som omfattes av forskrift om utvalgt naturtype hule eiker, og som er kartlagt som en viktig naturtypelokalitet (B-verdi). De to trærne har antagelig fått rotskader som følge av graving, kjøring og påføring av masser under trekronene. I følge plantegningene vil eiketrærne til en viss grad bli direkte påvirket av utbyggingen ved at det ene huset er planlagt plassert noe innenfor naturtypens omfang (innenfor kronen og røttens utstrekning). Det anbefales at bygget flyttes noe lengre unna for å unngå en konflikt med naturtypen. Hvis ikke må omfanget av trærnes røtter undersøkes nærmere for å sikre at disse ikke skades. Tiltak for å bevare trærne bør igangsettes, uavhengig av en eventuell utbygging.

Nøkkelord

Asker terrasse
Asker
Naturverdier
Viktige naturtyper
Biologisk mangfold
Rødlistearter
Svartelistearter
Utbygging

Omslag

To eiker står innenfor undersøkelsesområdet. Foto: Stefan Olberg.

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-657-7

BioFokus-notat 2018-12

Tittel

Undersøkelse av biologiske verdier i Asker terrasse i Asker

Forfatter

Stefan Olberg

Dato

5. juni 2018

Antall sider

7 sider

Refereres som

Olberg, S. 2018. Undersøkelse av biologiske verdier i Asker terrasse i Asker. BioFokus-notat 2018-12. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgiver

Perleporten Asker AS v/ Johan Skaaret

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig. Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra: <http://www.biofokus.no/pages/biolitt/>

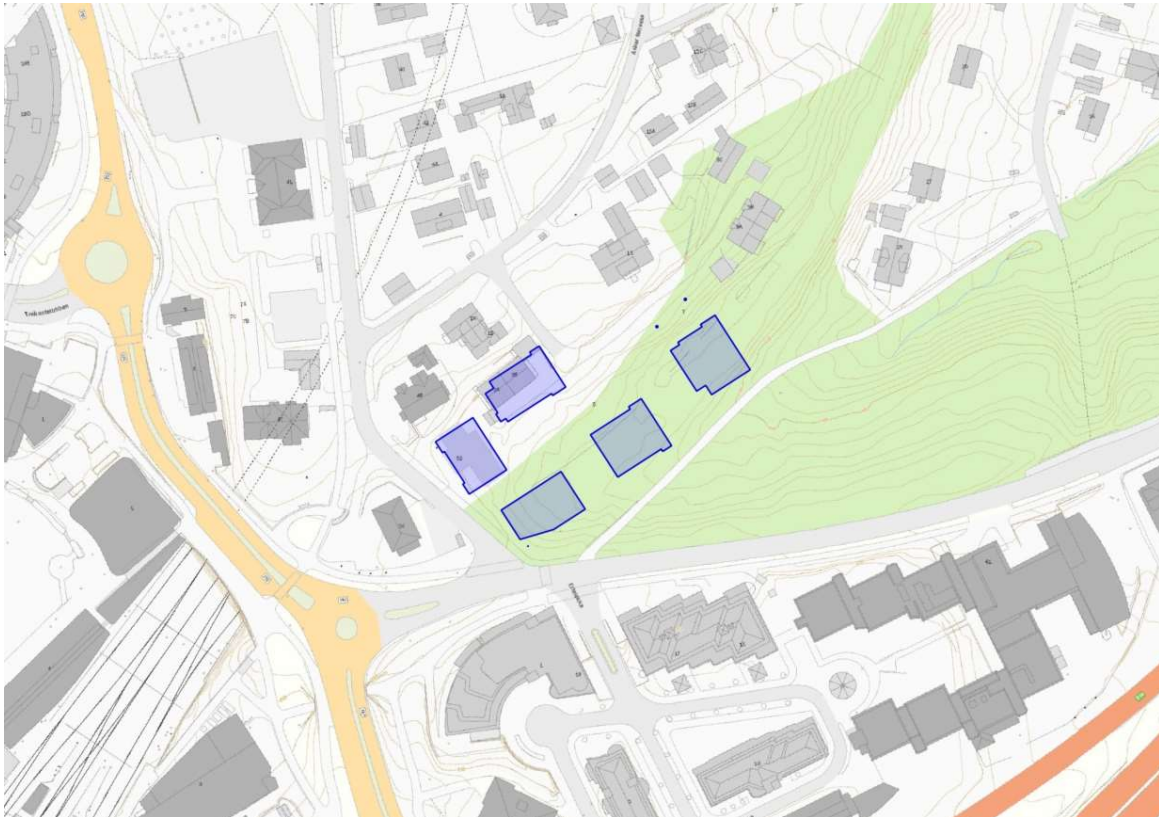
BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 22 95 85 98

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

BioFokus, ved Stefan Olberg, har på oppdrag for Perleporten Asker AS foretatt en kartlegging av biologisk mangfold ved Asker terrasse 11 i Asker kommune i forbindelse med en planlagt utbygging (fig. 1).

Figur 1: Kart som viser planlagt plassering av ny bebyggelse (blått) mellom Askerveien og Asker terrasse.

Metode

Undersøkelsen har omfattet kartlegging av:

- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007).
- Utvalgte naturtyper iht. Naturmangfoldloven og Forskrift om utvalgte naturtyper (Lovdata 2018).
- Forekomster av rødlistearter (Henriksen og Hilmo 2015).

[Naturbase](#) og [Artskart](#) er gjennomgått for å samle inn eksisterende kunnskap om området. Eventuelle tidligere registreringer av naturtypelokaliteter og rødlistearter er inkludert i rapporten.

Denne rapporten skal gi et godt innblikk i hvilke naturkvaliteter som finnes i området, men undersøkelsen er ikke fullstendig med tanke på artsmangfold.

Konsekvensvurderinger inngår ikke som en del av oppdraget, men det er likevel gitt anbefalinger om tiltak for å sikre en ivaretagelse av påviste naturverdier.

Områdebeskrivelse og kjente naturverdier

Området ligger sør for Asker terrasse 11 i Asker kommune (fig. 1). Området har tidligere blitt kartlagt for forekomster av naturtypen *hule eiker*, og to gamle eiketrær står innenfor planområdet. I tillegg ble det kartlagt naturverdier i FUSDALSKOGEN, tett ved området, i 2016 (Reiso & Thylén 2016). De to eiketrærne som blir berørt av utbyggingen ble kartlagt som den utvalgte naturtypen *hule eiker* for fem år siden (Olberg 2013). De ble kartlagt som én enhet og vurdert som viktig (B-verdi). På kartleggingstidspunktet i 2013 var det allerede igangsatt gravearbeider i området (figur 2), og begge de to eiketrærne hadde fått plassert en god del masser rundt stammene, og to grusveier var i ferd med å anlegges relativt tett ved trærne – en på oversiden og en på nedsiden av trærne. Beskrivelsen av lokaliteten med de to eiketrærne er hentet fra Naturbase (2018) og ligger gjengitt her:

Asker terrasse 11 sør - BN00088975, B-verdi

Verdibegrunnelse

Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) grunnet forekomsten av to fristilte og grove eiketrær uten spesielt viktige elementer. B-verdien er svak, blant annet som følge av at trærne er en god del negativt påvirket.

Innledning

Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg i BioFokus 23. april 2013 i forbindelse med kartlegging av den utvalgte naturtypen *hule eiker* i kommunen.

Beliggenhet

Lokaliteten ligger nedenfor hagen sør for Asker terrasse 11, øst for Asker sentrum.

Naturtyper

To eiker med omkrets på 310 og 250 cm i brysthøyde står i utkant av hage, med en del oppgravd masse/fyllmasse som nylig er lagt opp rundt stammene. Kronene er henholdsvis middels vid og noe smal, og begge har vært en god del beskåret og har få døde grener. Stammen på det groveste treet deler seg i to ca. 4 m opp. Trestammene har ingen synlige hulheter, og det groveste treet har begynnende sprekkebark (< 3 cm dype sprekker), mens det smaleste har noe glatt bark (< 1,5 cm dype sprekker). Stammene er dekket av litt mose og lav.

Artsmangfold

Ingen spesielle arter ble påvist og potensialet for slike er forholdsvis dårlig.

Påvirkning

Fyllmasse ligger inntil stammene og anleggsmaskiner kjører nær stammene. Dette vil på sikt kunne føre til at trærne dør som følge av skader på røttene. Trærne skjøttes parkmessig ved at døde grener beskjæres og nedfall fjernes. Dette er ikke gunstig for det biologiske mangfoldet knyttet til død ved.

Skjøtsel

Fyllmassen rundt stammene må fjernes og tunge kjøretøyer bør ikke brukes under trærnes kroner. Det må tas hensyn til trærne ved anleggsarbeid i området. Trærne må ikke beskjæres unødvendig. Døde partier på treet bør få være i fred og nedfalte grener bør enten få lov til å bli liggende eller flyttes til egnet, solfylt lokalitet i nærheten.

Landskap

Lokaliteten bør sees i sammenheng med de nærliggende forekomstene av store eiketrær.

Figur 2. Bildet viser hvordan det så ut i området i 2013, med mye graving under trekronene og med jord lagt rundt begge eikestammene. Foto: Stefan Olberg.

Ny undersøkelse 2018

Området ble undersøkt 20. april 2018, samt at en kort befaring ble foretatt 5. juni 2018. Foruten de to gamle eiketrærne er det en liten klynge med middels gamle løvtrær sørvest i området. Disse trærne har ikke gode nok kvaliteter til å oppfylle kravene for å kartlegges som en viktig naturtype, men har likevel en viss naturverdi. Resten av det berørte området innehar i stor grad opparbeidet/bearbeidet mark uten spesielle naturverdier.

De to gamle eikene ble undersøkt på nytt, og en ny avgrensning av lokaliteten ble foretatt, som følge av at den eksisterende avgrensningen var noe snever og litt skjevt plassert. Trærne vurderes fortsatt som viktige (B-verdi) for det biologiske mangfoldet, og det største treet har en begynnende hulldannelse/råteskade ved basis. Her ble det påvist svovelkjuke – en art som induserer hulldannelse i gamle trær. Det ble også funnet hasselkjuke på en eikegren liggende på bakken. Dette er funn som styrker den anslåtte naturverdien av trærne.

Det er et stort problem for trærnes fremtidige overlevelse at det fortsatt ligger påførte masser (jord, stein og grus) rundt stammene, samt at det har blitt kjørt med tunge kjøretøyer nær trærne. Dette har sannsynligvis påført røttene skader, men skadeomfanget er ukjent. Det ble ikke observert noen tydelige tegn på en forverret tilstand hos trærne ved befaringen (foruten begynnende råte på det ene treet og noe stammeskudd på samme tre), men negative reaksjoner på ødelagte røtter kan vise seg først lenge etter at en skade har oppstått. Det

anbefales derfor at en arborist/trepleier undersøker trærne nærmere, samt at de påførte massene rundt stammene forsiktig fjernes.

Flere fremmede arter oppført på svartelisten vokser under kronene på de to eiketrærne, deriblant snøbær, kanadagullris, platanlønn og moskuskattost, som alle er vurdert å ha høy eller svært høy risiko (Artsdatabanken 2018). Det er ønskelig at svartelistearter bekjempes og at jord med svartelistearter vurdert å ha høy eller svært høy risiko ikke flyttes til andre plasser.

Figur 3. Flyfoto med inntegnet ny bebyggelse (blått) og naturtypen med de to eiketrærne (grønt).

De to eiketrærne vil komme til å stå svært nær ny bebyggelse, og antagelig vil det nærmeste huset i øst ligge litt innenfor trekronenes omfang, og i alle fall ligge innenfor trærnes rotsone (fig. 3 og 4). Gitt at trærne overlever den behandlingen de så langt har fått, bør det også påses at fremtidige gravearbeider ikke endrer grunnvannstanden eller endrer tilgangen på vann for trærne. Hvis trærne er tiltenkt et langt fremtidig liv, må det settes av plass til trærne slik at de fortsatt kan vokse. Det må unngås at trærne i fremtiden blir sett på som et problem for beboerne i nærområdet, og da bør det være en viss avstand fra trærne til husveggen. Nærhet til trærne fører også med seg økt fokus på beskjæring av døde grener og felling hvis trærne blir vurdert som en sikkerhetsrisiko. Dette er tiltak som vil redusere trærnes verdi for det biologiske mangfoldet og sannsynligvis forkorte trærnes livslengde.

Oppsummering/konklusjon

Det anbefales at det påtenkte huset sør for eiketrærne flyttes lengre unna trærne, slik at huset i alle fall plasseres utenfor naturtypen. Hvis dette ikke er mulig må det gjøres grundige undersøkelser av rotsystemet for å hindre at viktige røtter kuttes over i graveprosessen, og trærne bør i så liten grad som mulig beskjæres for døde grener. Det bør også sikres at gravingen ikke medfører en drenering/senking av grunnvannet slik at trærne mister vanntilgangen. Uansett om huset flyttes eller ei, bør det gjennomføres en tilstandsvurdering av trærne, og påførte masser rundt stammene bør fjernes forsiktig.

Figur 4. Tiltent plassering av bygget er rett nedenfor de to eiketrærne, og bygget vil så vidt komme i direkte konflikt med deler av trekronene og med røttene. Foto: Stefan Olberg.

Referanser

- Artsdatabanken 2018. Fremmeartslista. <https://artsdatabanken.no/fremmedearter>
- Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.
- Henriksen, S. & Hilmo, O. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
- Lovdata 2018. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>
- Miljødirektoratet 2018. Naturbase. <http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>
- Olberg, S. 2013. Kartlegging av hule eiker i Asker 2013. BioFokus-rapport 2013-21.
- Reiso, S. og Thylén, A. 2016. Kartlegging av biologisk mangfold i planområdet Høn-Landås, Asker kommune. BioFokus-notat 2016-47.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1893-2851
ISBN 978-82-8209-657-7

BioFokus-notat 2018-12